

WYMAGANIA EDUKACYJNE – KLASA I

I ETAP EDUKACYJNY (KLASY I–III) – EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

NOWY Elementarz Odkrywców • podstawa programowa 2026

Dokument dla klasy I – szkolne uszczegółowienie wymagań w ramach trzyletniego I etapu edukacyjnego.

1. Podstawa opracowania

Rozporządzenie Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej — Dz.U. z 2026 r. poz. 378, z późn. zm.; podstawa programowa stosowana od 1 września 2026 r. w klasie I.

NOWY Elementarz Odkrywców, klasa 1, wydawnictwo Nowa Era, edycja zgodna z podstawą programową 2026, nr dopuszczenia 1140/1/2026.

Wymagania szkolne należy dostosować do programu nauczania przyjętego w danej szkole oraz do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia.

UWAGA: podstawa programowa określa wymagania szczegółowe dla całego I etapu edukacyjnego (klasy I–III). Niniejszy dokument uszczegóławia je dla klasy I, z zachowaniem stopniowania trudności w trzyletnim cyklu.

2. Założenia oceniania w klasie I

Edukacja wczesnoszkolna ma charakter zintegrowany. Wymagania odnoszą się do osiągniętych umiejętności, samodzielności, komunikacji, współpracy, rozwiązywania problemów, refleksji nad własnym działaniem oraz stosowania wiedzy w praktyce. Ocenianie powinno uwzględniać możliwości rozwojowe dziecka, jego wysiłek, postęp, samodzielność i potrzebę wsparcia.

3. Edukacja językowa – polonistyczna

Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi innych i rozumie jej podstawowy sens
- wypowiada się na temat własnych doświadczeń, ilustracji, tekstu i sytuacji społecznych
- buduje proste, logiczne wypowiedzi i odpowiada na pytania
- zadaje pytania adekwatne do sytuacji
- nazywa osoby, przedmioty, czynności, cechy, emocje i potrzeby
- uczestniczy w rozmowie, respektując zasady naprzemiennego mówienia i słuchania
- recytuje krótkie teksty i podejmuje próby odtwarzania rytmu oraz intonacji

Odbiór wypowiedzi i czytanie: Uczeń

- rozpoznaje poznane litery i odczytuje proste wyrazy
- czyta sylaby, wyrazy i krótkie zdania odpowiednio do etapu nauki
- rozumie przeczytane proste komunikaty i teksty oraz wyszukuje informacje podane wprost
- porządkuje wydarzenia w historyjce obrazkowej lub krótkim tekście
- korzysta z ilustracji i innych elementów tekstu jako wsparcia w rozumieniu
- podejmuje kontakt z literaturą dziecięcą i wypowiada się o przeczytanym utworze

- rozpoznaje, czy wypowiedź dotyczy faktu, opinii, emocji lub potrzeby, odpowiednio do wieku
- rozumie proste instrukcje oraz teksty tradycyjne i cyfrowe odpowiednie do wieku
- podejmuje próby ustalenia celu lub intencji nadawcy oraz wyciąga proste wnioski
- odróżnia w prostych tekstach elementy rzeczywiste od fikcyjnych

Pisanie i język: Uczeń

- pisze poznane litery, wyrazy i proste zdania w czytelny sposób
- przepisuje krótkie teksty i zapisuje proste wyrazy ze słuchu odpowiednio do aktualnie poznanego materiału
- stosuje podstawowe zasady dotyczące wielkiej litery i znaków kończących zdanie w zakresie poznanych na zajęciach
- dzieli wyrazy na sylaby i dostrzega głoski w prostych wyrazach
- porządkuje wyrazy według podanych kryteriów i rozwija słownictwo
- tworzy krótkie wypowiedzi użytkowe, np. życzenia, zaproszenie, podpis lub notatkę, z pomocą lub samodzielnie
- podejmuje próbę poprawiania własnej wypowiedzi po otrzymaniu informacji zwrotnej

4. Edukacja językowa – język obcy nowożytny

Uczeń:

- reaguje na bardzo proste polecenia i pytania oraz wykonuje proste czynności zgodnie z instrukcją
- wita się, przedstawia siebie i inne osoby oraz przekazuje bardzo proste informacje o sobie
- rozumie i stosuje podstawowe słownictwo dotyczące najbliższego otoczenia, zainteresowań, emocji i codziennych czynności
- rozumie ogólny sens bardzo prostych tekstów wspartych obrazem, gestem lub dźwiękiem i wyszukuje w nich podstawowe informacje
- podejmuje próby tworzenia według wzoru bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych
- odtwarza krótkie rymowanki, wierszyki i piosenki oraz uczestniczy w zabawach językowych
- dostrzega, że ludzie posługują się różnymi językami, i okazuje szacunek wobec różnorodności językowej i kulturowej

5. Edukacja matematyczna

Liczby i działania: Uczeń

- rozpoznaje, odczytuje, zapisuje i porządkuje liczby w zakresie przewidzianym programem klasy I
- porównuje liczby i stosuje znaki $<$, $>$, $=$ w sytuacjach odpowiednich do poziomu nauki
- wykonuje dodawanie i odejmowanie w poznanym zakresie liczbowym
- dobiera działanie do sytuacji przedstawionej słownie, obrazowo lub symbolicznie
- rozwiązuje proste zadania tekstowe, wskazuje dane i szukaną wielkość
- podejmuje próby samodzielnego wyjaśnienia sposobu rozwiązania
- dostrzega, kontynuuje i tworzy proste rytmy oraz regularności; klasyfikuje obiekty według wskazanej cechy

- porównuje różne sposoby rozwiązania prostego problemu i podejmuje próbę sprawdzenia poprawności wyniku
- wykorzystuje umiejętności matematyczne w codziennych sytuacjach, w tym sytuacjach zakupowych czy związanych z zarządzaniem kieszonkowym czy oszczędzaniem – moduł ekonomiczno-finansowy

Geometria, pomiary i praktyczne zastosowania: Uczeń

- rozpoznaje i nazywa podstawowe figury geometryczne
- określa położenie przedmiotów w przestrzeni, używając poznanych określeń
- mierzy długość w poznanych jednostkach i porównuje długości
- odczytuje pełne godziny i orientuje się w podstawowych zależnościach czasowych
- rozpoznaje monety i banknoty oraz posługuje się nimi w prostych sytuacjach
- odczytuje i interpretuje proste informacje przedstawione w tabeli, obrazku lub schemacie

6. Edukacja społeczna

Uczeń:

- zna swoje podstawowe prawa i obowiązki w domu i w szkole
- przestrzega ustalonych zasad współpracy i bezpieczeństwa
- rozpoznaje emocje swoje i innych oraz podejmuje próby reagowania z szacunkiem
- współpracuje z rówieśnikami, dzieli się zadaniami i respektuje odmienne zdanie
- wie, że ludzie mogą różnić się wyglądem, zainteresowaniami, możliwościami i potrzebami
- zna podstawowe informacje o swojej rodzinie, miejscowości, Polsce i symbolach narodowych
- rozpoznaje sytuacje, w których należy poprosić dorosłego o pomoc
- podejmuje działania na rzecz grupy i dba o wspólne dobro
- rozpoznaje swoje mocne strony i obszary do rozwoju oraz podejmuje próby samooceny i korzystania z informacji zwrotnej
- zna proste sposoby regulowania emocji i radzenia sobie z niepowodzeniem; potrafi poprosić o wsparcie
- rozpoznaje sytuacje naruszania jego granic lub namawiania do zachowań niebezpiecznych i wie, jak odmówić oraz do kogo zwrócić się o pomoc
- dostrzega, że reklama i przekaz medialny mogą wpływać na decyzje i wybory, w tym zakupowe
- zna podstawowe symbole państwowe i rozumie znaczenie wybranych świąt oraz tradycji wspólnoty lokalnej i narodowej

7. Edukacja przyrodnicza

Uczeń:

- obserwuje najbliższe środowisko i opisuje dostrzeżone zmiany
- rozpoznaje wybrane rośliny i zwierzęta oraz opisuje ich podstawowe cechy
- rozumie podstawowe zależności między organizmami a środowiskiem
- zna zasady dbania o zdrowie, higienę, odpoczynek, aktywność i prawidłowe odżywianie

- rozpoznaje podstawowe zagrożenia w otoczeniu i zna zasady bezpiecznego zachowania
- prowadzi proste obserwacje i doświadczenia oraz formułuje proste wnioski
- dostrzega konieczność ochrony przyrody i oszczędzania zasobów
- rozpoznaje podstawowe potrzeby organizmów żywych oraz – na poziomie odpowiednim do klasy I – poznaje rolę wybranych narządów człowieka i sposoby dbania o zdrowie
- formułuje proste pytania badawcze, dokumentuje obserwacje i przedstawia ich wyniki w prostej formie, np. rysunku, tabeli lub symbolu
- rozpoznaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu człowieka na środowisko oraz podejmuje proste działania na rzecz klimatu i lokalnej przyrody – moduł klimatyczny
- rozpoznaje wybrane zjawiska pogodowe i zna podstawowe zasady bezpiecznego zachowania podczas niebezpiecznej pogody

8. Edukacja informatyczna (w ramach edukacji technicznej i informatycznej)

Uczeń:

- zna podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń cyfrowych
- uruchamia i zamyka urządzenie oraz korzysta z podstawowych funkcji odpowiednio do wieku
- posługuje się myszą, klawiaturą lub ekranem dotykowym
- tworzy prosty tekst, rysunek lub układ elementów w środowisku cyfrowym
- wykonuje proste zadania według instrukcji i korzysta z technologii jako narzędzia uczenia się
- rozumie, że nie należy udostępniać obcym swoich danych i zdjęć bez zgody dorosłych
- potrafi poprosić dorosłego o pomoc w sytuacji niebezpiecznej lub niezrozumiałej w sieci
- układa i wykonuje proste sekwencje poleceń oraz rozwiązuje zadania rozwijające myślenie logiczne i algorytmiczne
- stosuje zasady higieny cyfrowej i ergonomii, w tym robi przerwy i korzysta z urządzeń w sposób odpowiedni do wieku
- rozumie potrzebę ochrony prywatności, haseł i danych oraz wie, że treści znalezione w Internecie mogą wymagać sprawdzenia z pomocą dorosłego

9. Edukacja plastyczna (w ramach edukacji artystycznej)

Uczeń:

- wyraża pomysły i przeżycia za pomocą rysunku, malarstwa, wycinanki, form przestrzennych i innych technik
- rozpoznaje podstawowe środki wyrazu plastycznego i świadomie dobiera materiały
- wykonuje pracę według instrukcji i podejmuje własne rozwiązania twórcze
- dba o estetykę wykonywanych prac i właściwe wykorzystanie materiałów
- współpracuje przy wykonywaniu prac plastycznych w grupie
- ogląda i opisuje wybrane dzieła plastyczne, rozpoznaje w nich podstawowe środki wyrazu oraz nazywa emocje, które wywołują
- podejmuje proste działania łączące obraz, ruch, głos lub elementy teatru; rozmawia o własnej pracy i pracach innych z szacunkiem

10. Edukacja techniczna (w ramach edukacji technicznej i informatycznej)

Uczeń:

- bezpiecznie posługuje się podstawowymi narzędziami i materiałami
- planuje kolejne etapy prostej pracy technicznej
- wykonuje pracę techniczną zgodnie z instrukcją oraz podejmuje własne rozwiązania
- dba o porządek na stanowisku pracy i właściwe wykorzystanie materiałów
- współpracuje przy wykonywaniu prac technicznych w zespole
- zna podstawowe numery alarmowe, potrafi przekazać dorosłemu lub dyspozytorowi najważniejsze informacje o zdarzeniu i wie, jak wezwać pomoc – moduł bezpieczeństwo i obrona
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy odpowiednie do wieku, w tym zasady bezpieczeństwa własnego i wezwania pomocy – moduł bezpieczeństwo i obrona
- reaguje na podstawowe komunikaty i sygnały bezpieczeństwa, zna zasady ewakuacji oraz bezpiecznego zachowania na drodze i podczas wyjść – moduł bezpieczeństwo i obrona

11. Edukacja muzyczna (w ramach edukacji artystycznej)

Uczeń:

- śpiewa poznane piosenki i podejmuje próby zachowania rytmu oraz melodii
- reaguje ruchem na muzykę i odtwarza proste rytmy
- rozpoznaje podstawowe cechy słuchanego utworu, np. tempo, dynamikę lub nastrój
- aktywnie uczestniczy w zabawach muzycznych
- korzysta z prostych instrumentów perkusyjnych zgodnie z instrukcją
- tworzy proste rytmy i improwizacje ruchowe lub wokalne
- wyraża emocje i doświadczenia przez muzykę, ruch, gest i proste działania teatralne oraz podejmuje wspólne działania artystyczne

12. Wychowanie fizyczne

Uczeń:

- uczestniczy w zabawach i ćwiczeniach ruchowych odpowiednio do swoich możliwości
- wykonuje podstawowe ćwiczenia rozwijające sprawność, koordynację, równowagę i orientację przestrzenną
- przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas aktywności ruchowej
- współpracuje podczas zabaw i respektuje zasady fair play
- dba o higienę osobistą, odpowiedni ubiór i bezpieczeństwo
- rozumie znaczenie ruchu, odpoczynku, snu i właściwego odżywiania dla zdrowia
- rozumie znaczenie codziennej aktywności fizycznej i prawidłowej postawy oraz podejmuje ćwiczenia dostosowane do swoich możliwości
- zna podstawowe zasady bezpiecznego poruszania się pieszo i korzystania z aktywności na świeżym powietrzu, w tym zasady zachowania nad wodą, w lesie i w innych miejscach wypoczynku

13. Kompetencje przekrojowe i sprawczość

- podejmuje próbę samodzielnego planowania i organizowania pracy
- wytrwale podejmuje zadanie i kończy je na miarę swoich możliwości
- rozwiązuje proste problemy, korzystając z doświadczenia, wskazówek i dostępnych informacji
- potrafi wyjaśnić, jak doszło do rozwiązania zadania lub wykonanego działania
- myśli krytycznie: porównuje informacje, dostrzega różnice i zadaje pytania
- wykazuje kreatywność i proponuje własne rozwiązania
- współpracuje, dba o innych i potrafi przyjąć pomoc
- rozpoznaje własne emocje i podejmuje próby kierowania swoim zachowaniem
- rozwija poczucie sprawczości i odpowiedzialności za własne uczenie się
- formułuje proste cele działania, wybiera sposób wykonania zadania i po jego zakończeniu podejmuje próbę oceny, co się udało, a co wymaga dalszej pracy
- korzysta z informacji zwrotnej i podejmuje próby wprowadzania zmian w swoim sposobie uczenia się lub działania

Wymagania szczegółowe podstawy programowej dotyczą całego I etapu (klasy I–III).

Wymagania dla klasy I stanowią szkolne uszczegółowienie i nie są tożsame z pełnym zakresem osiągnięć ucznia kończącego klasę III.

14. Poziomy osiągnięć – propozycja pomocnicza do oceny opisowej

Poziomy osiągnięć mają charakter pomocniczy i nie zastępują śródrocznej oraz rocznej oceny opisowej w klasach I–III. W opisie osiągnięć należy uwzględnić postęp ucznia, jego możliwości, samodzielność, sposób działania oraz potrzebne dalsze wsparcie.

Poziom	Charakterystyka	Przykładowy zapis
Bardzo wysoki	Uczeń samodzielnie i sprawnie wykorzystuje umiejętności, rozwiązuje problemy i podejmuje własne inicjatywy.	Osiąga bardzo dobre rezultaty, pracuje samodzielnie i twórczo.
Wysoki	Uczeń poprawnie wykonuje zadania, zwykle samodzielnie i potrafi zastosować poznane umiejętności w typowych sytuacjach.	Sprawnie opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych dla klasy I.
Podstawowy	Uczeń opanował najważniejsze umiejętności, ale w trudniejszych sytuacjach potrzebuje wskazówek lub dodatkowych ćwiczeń.	Wymaga dalszego utrwalania i doskonalenia wybranych umiejętności.
Wymagający wsparcia	Uczeń wykonuje zadania z pomocą nauczyciela lub innych osób i potrzebuje częstego utrwalania podstawowych umiejętności.	Wymaga systematycznego wsparcia i dostosowania sposobu pracy do indywidualnych potrzeb.